Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIII. No. 37 JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, FEBRUARY 24, 1996 CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СУБОТА, 24-го ЛЮТОГО 1996 р. Ч. 37. РІК CIII

ЗВЕРНЕННЯ

ПРЕЗИДІЇ СЕКРЕТАРІЯТУ СВІТОВОГО КОНҐРЕСУ УКРАЇНЦІВ

26-го квітня 1996 року сповнюється 10-та річниця великої трагедії України, вибуху ядерного реактора в Чорнобилі. З нагоди тієї сумної річниці Президія Секретаріяту Світового Конґресу Українців проголошує 1996 рік Роком Трагедії Чорнобиля.

Ми клонимо наші голови в пошані всіх жертв, що загинули в наслідок цієї катастрофи. Ми молимося за тисячі невинних жертв, що в наслідок ядерного вибуху страждають тяжких хвороб.

З благословенням та при згоді ієрархів Української Католицької та Української Православної Церков звертаємося до українського духовенства, щоб в усіх країнах наших поселень в день 26-го квітня 1996 року відправити Панахиди за загиблих в наслідок катастрофи в Чорнобилі та відповідні моління за здоров'я тих, що страждають в наслідок радіяції.

Звертаємося зі закликом до всієї української громади активно підтримати всі акції відзначення 19-ої річниці трагедії Чорнобиля, які заплянували та підготовляють крайові центральні надбудови, проводи церковних та громадських організацій, товариств та об'єднань.

У сумну річницю просимо усіх вас посилити акції допомоги дітям-жертвам Чорнобиля, хворим та немічним, які проводить наша зорганізована громада. Звертайте увагу членам уряду країни вашого поселення, місцевим, церковним та іншим добродійним організаціям, що трагедія Чорнобиля є проблемою цілого світу та домагається відповідної світової допомоги для ліквідації її жахливих наслідків.

Змобілізуймо усі наші сили, щобм помогти Україні відвернути небезпеку нових подібних трагедій в Україні та подати поміч тим, які найбільше потребують, жертвам трагедії Чорнобиля.

За Президію Секретаріяту СКУ

Д-р Дмитро Ціпивник
Президент

Інж.Ярослав Соколик
Генеральний секретар

О. Мороз критикує Уряд

Київ (Р. Р.). — Тут 17–18-го лютого відбулася 3-тя крайова конференція Соціялістичної Партії України.

З доповіддю про особливості стратегії і тактики партії виступив її голова Олександер Мороз. Він закликав до зміни „згубного для країни антинародного соціяльно-економічного курсу, який проводить авторитарно-бюрократичний президентський режим". На думку О. Мороза, треба „або змусити змінити цей курс, або конституційним шляхом усунути керівну верхівку від влади", оскіль-ки з середини 1995 року в країні встановлено „авторитарний, антидержавний ре-жим". Голова партії вважає, що в країні немає об'єктив-них умов для кризових явищ, отже „це — наслідок штучних і згубних для держави так званих реформ, які ведуть до втрати незалежности України". Про цей виступ О. Мороза детально інформують „Всеукраїнські Відомості" з 20-го лютого.

Заява представників виконавчої влади про припинення темпів падіння виробництва є, за словами О. Мороза, „чистою фальсифікацією", а „накинений" міжнародними фінансовими організаціями курс „не відповідає інтересам України", бо веде до загострення клясової боротьби. Леонідові Кучмі за допомогою „відкритого тиску, погроз і шантажу вдалося укласти так звану конституційну угоду", яка відкрила шлях для „широкомаштабних антинародних дій". А тепер керівна верхівка „будь-якою ціною хоче закріпити цю угоду", тому О. Мороз закликав активніше працювати для того, щоб „ліквідувати президентську форму правління на користь парляментарної системи органів влади".

Стратегічним курсом партії, за словами О. Моро-

(Закінчення на стор. 3)

Л. Кучма висловив розчарування виступом О. Мороза

Київ (Р. Р.). — Тут у понеділок, 19-го лютого, на зустрічі з керівниками усіх парляментарних фракцій Президент України Леонід Кучма висловив нерозуміння і біль з приводу виступу голови Верховної Ради України Олександра Мороза на з'їзді соціялістів 17-го лютого.

Правоцентристські фракції і групи у Верховній Раді вважають, що виступ О. Мороза підриває авторитет голови держави, особливо напередодні його поїздки до ЗСА. За словами керівника депутатської групи „Державність" Ігоря Юхновського, таке становище О. Мороза може бути сприйняте за кордоном як політична нестабільність у державі й зашкодить отримати кредити від міжнародних фінансових організацій. Правоцентристи виступ О. Мороза вважають „політичною грою, що неприпустима для голови Верховної Ради України". Водночас, зазначив академік Юхновський, „О. Мороз навряд чи припустився б різких випадів на адресу президентської влади, не маючи для цього ніяких підстав".

(Закінчення на стор. 3)

Мінімальну пенсію і платню збільшують в 25 разів

Київ. — Верховна Рада України 14-го лютого встановила нову межу мінімальної зарплатні та пенсії за віком. Якщо сьогодні і пенсія, і мінімальна платня становить 60,000 крб. на місяць, то від 1-го березня вона становитиме 1.5 млн. карбованців, тобто біля 8 дол.

Урядові доручено щомісяця переглядати суми заробітків з урахуванням індексації цін. Коментуючи це рішення, Віктор Пинзеник зазначив, що воно є наслідком взаємодії Уряду і парляменту. Межу мінімального забезпечення затверджено в жовтні 1995 року і вона становить 4.8 млн крб., що дорівнює 25 дол.

Водночас заступник голови Комісії з питань соціяльної політики Іван Чиж зазначив, що сьогодні для „нормального існування" одній людині потрібно не менше 130 дол. на місяць, що дорівнює 25 млн. карбованців. Один долар сьогодні коштує 190,000 карбованців.

Відбувся установчий з'їзд Соціялістичного Конґресу Молоді

Київ (Р. Р.). — Тут у п'ятницю, 16-го лютого, відбувся установчий з'їзд Соціялістичного Конґресу Молоді (СКМ), основним завданням якого є „організація руху радикального молодечого спротиву диктатові капіталу".

Делегатів з'їзду привітав керівник соціялістичної фракції в парляменті Іван Чиж. Він висловив переконання, що лише єдиними діями усіх лівих сил, в тому числі молоді, можливо подолати кризу системи у країні.

Лідер Селянської Партії України Сергій Довгань закликав учасників з'їзду бути готовими у вирішальний момент об'єднати зусилля з іншими партіями і організаціями лівого спрямування. Депутат від фракції комуністів Катерина Самойлик висловила сподівання, що СКМ значно посилить блок лівих сил України.

Голова Соціялістичної Партії України Олександер Мороз також привітав делегатів, зазначивши, що головним завданням новоствореної організації має стати у майбутньому зміна економічного курсу в державі. До цього, на думку О. Мороза, треба йти різними шляхами: як працею у Верховній Раді, так і льокальними акціями протесту. Сьогоднішній з'їзд молодих соціялістів він назвав „явищем історичного змісту".

Танкер „Сі Емпрес" не вдається врятувати

Лондон. — Як відомо з газет і телевізії, декілька днів тому поблизу південно-західного узбережжя Валії розколовся нафтовий танкер „Сі Емпрес", який віз для розташованих у Милфорд-Гейвені підприємств компанії „Тексако" 80,000 тонн нафти. З них 50,000 вже витекло в море, сильно занечистивши прибережні води.

На місці катастрофи працює велика група рятівників, які намагаються випомпувати з танкера рештки нафти і в такий спосіб унеможливити його зруйнування і ще більше занечищення моря.

В четвер, 22-го лютого, до місця події прийшли з допомогою два французькі кораблі зі спеціяльними механізмами для очищення нафти з поверхні води. Однак експерти висловлюють сумнів, чи вдасться ліквідувати величезну нафтову пляму довжиною вісім миль і шириною понад милю.

У ЗСА критикують поїздку Л. Фарракана

Вашінґтон. — Після успішного організування вашінґтонського мільйонового маршу муринських чоловіків у жовтні 1995 року, Луїс Фарракан, провідник Нації Іслáму у ЗСА „не тільки здобув для себе і своєї організації признання, але також і можливість стати одним з провідних політичних керівників африканських американців. Натомість він став прицілом гострої критики не тільки зі сторони Уряду ЗСА, але також від керівників і членства багатьох негритянських організацій.

Причиною цієї гострої критики стала його поїздка та гострі антиамериканські заввагі, зокрема в Ірані, Лівії, Судані, Нігерії та Сирії, країнах, що їх ЗСА уважають базами вишколу світового тероризму. Хоча Л. Фарракан називає свою поїздку „світовою турою дружби", метою якої є поширювання ідеї самодопомоги та особистої відповідальности, то його критичні заввагі в сторону ЗСА цього в ніякому разі не підкреслювали. Навпаки виступаючи в Ірані на святкуваннях 17-річниці усунення від влади шаха Мохамеда Рези Пагляві, де він, згідно з повідомленнями місцевої преси твердив, що „Бог знищить Америку руками мусулманів, Бог не надилить честю Японію чи Европу знищити ЗСА, ця честь припаде мусулманам".

Такі та подібні заввагі Л. Фарракана не тільки розчаровують багатьох його прибічників, але також і тих, які мали великі сподівання на його вміле провідництво в користь американських муринів. Крім того, це викликало домагання до Конґресу перевести відповідну перевірку цих його образливих і загрозливих слів у сторону ЗСА.

Страйк шахтарів припинено

Донецьке. — Крайовий страйк шахтарів, що тривав два тижні, припинено. Таке рішення прийняв страйковий штаб після звернення до шахтарів українських енергетиків. Останні просили припинити страйк через катастрофічну ситуацію на теплових електростанціях з уваги на брак вугілля.

Як уже інформовано, Уряд України виплачує шахтарям гроші, заборговані не державним бюджетом, а підприємствами-споживачами. Із 84.3 трильйона карбованців, заборгованих шахтарям, уже виплачено біля 15 трильйонів.

В Україні

АМБАСАДОР КАНАДИ ВІДВІДАВ ІВАНО-ФРАНКІВЩИНУ

ІВАНО-ФРАНКІВСЬКЕ. — Амбасадор Канади в Україні Кристофер Вестдал відвідав Івано-Франківське і зустрівся з керівниками області. Під час розмови з головою обласної державної адміністрації Степаном Волковецьким амбасадор повідомив, що Канада виділила 5.5 млн. канадських долярів для створення комп'ютерного земельного кадастру в Косівському районі області, а також 1.5 блн. дол. для фінансування заходів, спрямованих на закриття Чорнобильської АЕС.

ЗАТРИМАНО ШАХРАЇВ

ДРОГОБИЧ, ЛЬВІВЩИНА. — Тут затримано групу осіб, які збували на місцевому базарі фальшиві стодолярові купюри. У них вилучено фальшиві банкноти і спеціяльний папір для їх виготовлення.

УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДЯНИ ОТРИМАЛИ ІЗРАЇЛЬСЬКУ НАГОРОДУ

ЛЬВІВ. — Амбасадор Ізраїля в Україні Цві Маґен вручив у Львові грамоти і медалі „Праведник народів світу" 30-ом громадянам України за врятування людей від геноциду під час Другої Світової війни. Таку нагороду вже отримали понад 100 українських громадян. Окрім цієї державної нагороди Ізраїля, деякі громадські організації найближчим часом для всіх нагороджених затвердять щомісячні стипендії в сумі біля 40 дол.

РЕКТОРИ ВИРІШУЮТЬ ПРОБЛЕМИ ОСВІТИ

ВІННИЦЯ. — Тут у Вінницькому Державному Медичному Університеті відбулася нарада ректорів вищих наукових закладів України. Учасники наради обговорили шляхи виходу вищих шкіл із кризи. Міністер освіти Михайло Згуровський поінформував, що поряд з державними освітніми закладами вже діє близько 200 приватних вищих навчальних закладів. Відбулося також засідання Спілки Ректорів, на якому ректора Національного Університету ім. Т. Шевченка В. Скопенка знову обрано президентом спілки.

ВИДАТНІ ДІЯЧІ ОТРИМАЮТЬ СТИПЕНДІЇ

КИЇВ. — Президент України Леонід Кучма підписав указ про запровадження 1,000 державних стипендій за видатні особисті досягнення в галузі науки, освіти і культури. Їх виплачуватимуть щомісяця незалежно від розміру зарплатні і не обкладатимуть податками. Розмір кожної стипендії складає 17 неоподаткованих мінімумів доходів громадян. Стипендії призначатиме Президент України. Неоподаткований мінімум становить 1 млн. 700,000 крб., отже щомісячна стипендія дорівнюватиме приблизно 150 дол.

СНІД ПРОНИК В УСІ ОБЛАСТІ

КИЇВ. — Національний комітет боротьби із захворюванням на Синдром набутого імунодефіциту (СНІД) при Президенті України і Національна Координаційна Рада боротьби з наркоманією повідомили, що у 1995 році число хворих на СНІД збільшилося у п'ять разів і досягло вже понад 1,000 осіб.

ОДЕСЬКИЙ ПОСАДНИК РОЗЧАРУВАВ СВОЇХ ВИБОРЦІВ

ОДЕСА. — Тут назріває конфлікт навколо діяльности посадника міста Едуарда Гурвіца. Представники громадсько-політичних організацій, рухів, партій і клубів повідомили, що домагатимуться відкликання Е. Ґурвіца з посади голови Обласної ради і облвиконкому. Вони твердять, що за півтора року його керівництва люди стали ще біднішими, а в місті панує вседозволеність злочинних груп.

БУДЕ СВОЯ ФІЛІЯ УНІВЕРСИТЕТУ

МИКОЛАЇВ. — Тут передбачається відкриття філії Києво-Могилянської Академії. Досі тут були лише курси, які готували абітурієнтів для вступу до цього престижного університету. Миколаїв стане першим містом в Україні, де буде філія Національного університету КМА.

ПОВІНЬ ПРИЙШЛА РАНІШЕ

ХЕРСОН. — Величезна повінь, до якої готується вся Україна, почалася на тиждень раніше, ніж її сподівалися. На Херсонщині, біля села Архангельське, Високопільського району вода піднялася так високо, що пішла через автомобільний міст. Каручунське водосховище різко збільшило скид води — до 100 кубічних метрів на секунду. Вода пішла поверх криги на ріці Інгулець. Тривожні повідомлення надходять і з інших населених пунктів.

ДВІ СПІЛКИ ПИСЬМЕННИКІВ В ОДНОМУ МІСТІ

ЗАПОРІЖЖЯ. — Тут з'явилося повідомлення про створення нової письменницької організації, яка називається „Обласна організація Спілки Письменників Придніпров'я". Це викликало протест з боку вже існуючої організації СПУ. Письменники вважають, що якийсь письменник не зміг вступити до СПУ через недостатню якість пропонованої літератури, тому вирішив створити свою власну організацію.

Радослав Жук — учасник архітектурного симпозіюму

Джерзі Сіті, Н. Дж. (О. Кузьмович). — Професор архітектури Мек Ґілл університету в Монтреалі вже не один раз побував у нашій редакції та завжди розмова з ним — це культурна насолода, яку не мається часто, а яку відчувається у кожній зустрічі з виїмковою родиною Жуків.

Тим разом, він заскочив до „Свободи", перебуваючи коротко в Ню Йорку, як один із запрошених доповідачів зимового симпозіюму Товариства мистецтва, релігії і сучасної культури, що заложене в 1961 році і має славу із своєї культурної діяльности в ділянці мистецтва і релігії, які на думку основників є ключевими в сьогоднішньому світі. Товариство, як пояснив нам інж. Р. Жук, влаштовує річно три великі симпозіюми, в яких виступають визначні знавці мистецтва і релігії. Саме тим разом на зимовий цикл доповідей запрошено проф. Р. Жука, як знавця і автора проєктів ряду українських католицьких церков в Канаді та ЗСА. Разом із ним доповідали професори архітектури Бертрам Л. Бассук, Елайза Лінлі і Роберт Рембуш. Кожний із прелегентів говорив про архітектуру святинь іншого віровизнання, а наш гість, розуміється, про ті українські церкви, що були ним запроєктовані. Симпозіюм, як ствердив проф. Р. Жук, було дуже вдале, а тепер він вертається до Відня, де перебуває на відрядженні з університету для студій потрібних до його чергової праці на тему теорії архітектурного проєктування. Але пошуки у бібліотеках та писання не перешкодило йому в останньому році зробити ряд подорожей, а при тому додаткових зайнять.

Проф. Р. Жук і амбасадор І. Турянський на виставі в Анкарі, Туреччина.

І так довідуємося від нашого гостя, що осінню він відвідав Київ, де він є консультантом у справі розбудови Національного Музею, а літом викладав на Українському Вільному Університеті в Мюнхені на тему українськоі архітектури в контексті европейської і з приємністю ствердив, що були в нього дуже цікаві студенти, дослівно з різних областей України.

В місяці листопаді проф. Р. Жук відвідав Туреччину, де запросили його вже вдруге. Там він доповідав на Середньосхідному технічному університеті в Анкарі, а відтак в Технічному університеті в Стамбулі в характері гостя-професора. В обох тих містах проф. Р. Жук використав нагоду показати також свою „мандруючу" виставку п. н. „Традиція і нова архітектура", яка обіймає пляни дев'яти українських католицьких церков, які він проєктував, як також численних світлин його праць.

На відкритті виставки в Анкарі був присутній амбасадор України в Туреччині Ігор Турянський.

На наше запитання де побувала вже ця цінна виставка, проф. Р. Жук вияснює, що два повні роки вона мандрувала по Україні за ініціятивою Спілки Архітектів України і її показували в усіх більших містах. Поруч із тими виставками була вона та-

(Закінчення на стор. 3)

В АМЕРИЦІ

ХОЧА ПРЕЗИДЕНТ БИЛЛ КЛІНТОН стримався від будь-якого публічного коментування на тему республіканських передвиборів у Ню Гемшир, то зате його однопартійці бачать тільки корисні наслідки для своєї Демократичної партії, зокрема, коли брати до уваги цей троякий вислід і перемогу Патрика Б'юкенана. Крім того демократичні лідери вірять в те, що ця затяжна внутрішня боротьба за номінацію значно ослабить Республіканську партію, а надто важлива та голосна роля П. Б'юкенана підчас республіканської конвенції дасть їм можливість представити республіканців як екстремістів.

ПЕРЕМОГА ПАТРИКА Б'ЮКЕНАНА викликала великий заколот у Республіканській партії та спровокувала злісні дебати на цю тему і великі турботи як цьому зарадити. Мабуть найкраще до цього підійшов сенатор Роберт Дол, який заззначив, що тепер ця боротьба між кандидатами звузилась до боротьби між прихильниками основної партійної лінії та екстремістами.Ще більше це набрало вагомости коли велика кількість республіканців, почавши зі членів Конгресу до звичайних громадян включно стверджують, що не підтримають в ніякому разі кандидатури П. Б'юкенана.

У СВІТІ

В ТОКІЙСЬКОМУ летовищі здійснив вимушене приземлення „Боїнг" канадської летунської компанії, який летів з Гонг Конгу до Ванкуверу. Відхилення від лету було спричинене панікою в літаку, оскільки невдовзі після злету зі скрині для харчів вискочив щур і почав бігати між кріслами у пасажирському сальоні. На думку залоги, щура в літак приніс якийсь жартівник, вирішивши в такий спосіб відзначити настання року „Вогненного щура" за китайським календарем. „Старший летун прийняв рішення, що зі щуром далі летіти не можна",— сказав представник канадських летунських ліній Ричардс Пірс. Всі 265 пасажирів „Боїнгу" в токійському летовищі пересіли в інший літак.

МАЙЖЕ ЧЕРЕЗ 4000 років після зруйнування грішного міста Содому двоє англійських геологів, Ґрегем Гарріс та Ентоні Бирдов, стверджують, що знайшли місце, де стояв Содом, — на східньому березі Мертвого моря. Таким чином біблійна оповідь дістає цілком раціональну інтерпретацію. Геологи вважають, що руїни Содому лежать під щільним прошарком болота і не виключають, що можна буде навіть знайти мертві тіла содомців. Англійські спеціялісти виявили, що в тому районі Мертвого моря колись добували смолу. Сильний землетрус міг викликати таке розрідження смоли, що Содом і Гоморра були поглинуті нею.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріали.

Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Економіка України і комуністи

Минулого тижня Верховна Рада України схвалила в першому читанні закон про державний бюджет на 1996 рік, а прем'єр-міністер Євген Марчук назвав це кроком уперед до економічного розвитку і добрим „полем для отримання інвестицій та кредитів".

Справа в тому, що Міжнародний валютний фонд (МВФ) відклав надання кредиту Україні в січні, пообіцявши надати його з 1-го березня при умові, якщо українська сторона буде до цього готова. Адже минув рік, як в Україні проголошено серйозні економічні реформи, а держава все ще контролює найголовніші сфери виробництва, продуктивність яких далі падає. З цієї причини МВФ відклав надання Україні останніх рат економічної допомоги на суму 700 мільйонів долярів і може відкласти їх знову в березні, якщо керівництво України не спроможеться виконати свої зобов'язання й не зліквідує заборгованість за імпорт енерґоносіїв та не скоротить дефіцит бюджету, який знову вийшов з-під контролі. Не навела Україна ладу і в фінансовій сфері та не схвалила бюджет на 1996 рік, що також було умовою для отримання кредиту „стенд-бай" на загальну суму 1.5 більйона дол. Якщо реформи і далі гальмуватимуться, то МВФ може відкласти надання кредиту на три роки. Про це сказав один із представників МВФ, який працює в Києві.

Міжнародні експерти неодноразово зазначали, що недостатньо самої лише прихильности Президента Леоніда Кучми до реформ, треба, щоб Верховна Рада активніше сприяла цьому процесові законодавчо. Натомість усе відбувається навпаки: замість підтримки процесів приватизації, український парлямент у 1995 році надав кредити промисловим підприємствам, чим сприяв збільшенню дефіциту бюджету від 2 до 7.3 відс. від валового внутрішнього продукту.

Заробітки переважної більшости громадян України складають 15.9 дол. на місяць, тому всі працездатні намагаються працювати після основної праці на додатковій, або займаються торгівлею у вихідні дні чи працюють на присадибних ділянках, за рахунок яких і живуть. Все це називається тіньовою економікою, але саме вона допомагає людям вижити.

Приватизація державного майна ніби й просувається. Є деякі зрушення і в сільському господарстві, де кількість фермерських господарств зростає. Однак державні органи, очолювані колишніми комуністами, так контролюють і гноблять приватних підприємців непомірними податками, що ті просто не вижили б, якби не тіньовий бізнес, за допомогою якого вдається тримати на пристойному рівні основне виробництво.

Все це розуміють реформісти, які почали гуртуватися, щоб виступити спільно проти „лівих" директорів заводів чи інших великих державних підприємств, котрі продовжують відстоювати так звану „змішану економіку" з великим впливом державного сектора. Отож прем'єр-міністер України Є. Марчук останнім часом серйозно проголосив боротьбу з монополістами та боржниками за енерґоносії. Йому доводиться шукати порозуміння в парляменті і водночас дбати про виконання необхідних умов для отримання закордонних кредитів.

І все ж, якщо владу не захоплять комуністи і російські шовіністи, то Україна вибереться з кризи. Тенденція до зростання виробництва і підвищення заробітків спостерігається вже сьогодні, хоча середній заробіток покищо не перевищує 50 дол. на місяць. Безперечно, до кінця року економічна ситуація в Україні поліпшиться і тоді комуністи втратять змогу спекулювати падінням життєвого рівня задля власних політичних цілей. Саме тому антиукраїнські сили дуже активізували свою діяльність тепер, намагаючись будь-що використати цей, можливо, останній шанс, щоб повернути Україну в імперське ярмо.

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — *Редакція.*

Микола Світуха

СКЛАДНИЙ ШЛЯХ ДО НОВОЇ КОНСТИТУЦІЇ

У згоді з домовленням президента Леоніда Кучми з Верховною Радою про процес підготовлення нової конституції України, Конституційна комісія прийняла для дальшого опрацювання основний проєкт. Коментарі депутатів різних фракцій і голоси в пресі вказують на потребу дальших уточнень і доповнень, поки повний проєкт у формі, сприємливій речникам законодавчої влади і президентської Адміністрації, буде опублікований. Щойно тоді проєкт буде поставлений на розгляд пленуму Верховної Ради. Все ж таки можна вже наперед зробити висновки про основні положення існуючого проєкту і про те, наскільки досвід близько п'ятьох років незалежности став основою конституційних положень про майбутню структуру державної влади.

Досвід інших держав

Враховуючи досвід більшости провідних держав Европи, ЗСА і Канади, проєкт пропонує двопалатну структуру Національних Зборів, яка мала б забезпечити унітарність держави, повноцінне функціонування законодавчої влади і реґіональну репрезентацію. Проєкт передбачає сенат з рівним представництвом по три члени від кожної области без уваги на чисельність їх населення. Подібний принцип реґіональної репрезентації практикується в багатьох федеральних державах Заходу. Коли ж взяти до уваги дуже суттєву різницю за кількістю населення поміж промисловими центрами південного сходу України і північнозахідними областями, то зрозумілою стає критика тих, які уважають, що така формула несправедливо послаблюватиме репрезентацію східньої України у вищій законодатній палаті держави.

Одночасно в проєкті передбачається зменшення кількости палати народних депутатів парляменту на одну третину від теперішньої кількости 450. Таке положення накладатиме на депутатів більший тягар і вимагатиме ґрунтовної зміни всіх виборчих округ. Всілякі зміни дадуть підстави для спірних рішень і ускладнять процес виборів до майбутнього Парляменту. Автори статтей в пресі України ставлять питання і про те, що, за прикладом інших великих держав, пропорційно до 52-мільйонового населення держави 450 депутатів цілком не є забагато. Арґументи про заощадження коштів на виборах і на втримування додаткових 150 депутатів не є переконливим, якщо врахувати, що різке зменшення кількости депутатів послабить їх прямий контакт з виборцями і звузить можливості впливу виборців на процес обговорювання і затверджування законів.

Оцінка прав і прероґатив органів виконавчої влади в різних статтях проєкту вказує на тенденцію концентрації влади в руках Президента, хоч головним органом виконавчої влади в державі повинен бути Уряд (Кабінет Міністрів). Наприклад, стаття 107 передбачає, що Президент визначає структуру Уряду і призначає міністрів, а статті 113 і 115 уточнюють і наголошують відповідальність Уряду перед Президентом. Там же іде мова про те, що Уряд керується не тільки конституційними положеннями і законами держави, але й указами і розпорядженнями Президента, при чому Президент має право скасовувати акти Уряду і місцевих органів державного управління.

Нечітка дефініція прав і ролі прем'єр-міністра в проєкті конституції вже викликала недвозначні коментарі в пресі і досить рішучий виступ теперішнього прем'єра Євгена Марчука. Ролю прем'єр-міністра визначено як координатора Кабінету Міністрів (ст. 114), але не сказано нічого про відповідальність керівників центральних органів виконавчої влади перед ним як головою Уряду, ані про те, що резиґнація прем'єр-міністра звичайно потягає за собою резиґнацію всіх членів Уряду.

Бракує також чіткости у розмежуванні ролі Кабінету Міністрів і Адміністрації Президента, факт, який може серйозно ускладнювати ефективність виконавчої влади. Відсутність у проєкті конституції положення про ролю прем'єр-міністра у формуванні Уряду важко виправдати, тим більше, що він є зобов'язаний у визначеному порядку внести програму діяльности свого Уряду на розгляд парляменту (ст. 83). Відносно ролі парляменту у формуванні Уряду, то передбачено, що депутати мають дати свою згоду на призначення прем'єр-міністра, але одночасно звільнення його залишається виключно прероґативою Президента (ст. 107).

Президентові надається також право розпустити палату депутатів, якщо протягом трьох місяців з дня подання кандидатури на прем'єр-міністра депутати не дадуть своєї згоди на його призначення. Таке ж право розпуску прислуговує Президентові, якщо протягом 60-ти днів депутати не схвалять програми діяльности Уряду (ст. 89). Цілком зрозуміло, що загроза розпуску однієї чи обох палат парляменту і втрати депутатських мандатів змусить депутатів і сенаторів бути дуже обережними на випадок їх сумнівів щодо кваліфікацій кандидата на прем'єр-міністра або їх невдоволення урядовою програмою, яку наперед схвалив Президент.

Проєкт також наділяє Президента правом накласти вето на прийняті парляментом законопроєкти (ст. 90), при чому для відхилення такого вето потрібно нового рішення обох законодавчих палат кваліфікованою більшістю двох третіх голосів. При теперішньому поділі політичних фракцій здобути підтримку двох третіх депутатів, щоб подолати Президентське вето, буде дуже важко. Навіть у випадку відхилення вето Президент має право передати спірний законопроєкт на розгляд Конституційного Суду, де такі спірні справи можуть застрягнути до чергових виборів.

Передбачений проєктом порядок призначення членів Конституційного Суду також може стати джерелом контроверсії. Згідно з проєктом, половину складу суду має призначити Президент, а другу половину сенат, при чому каденція суддів триває десять років. Це положення збігається з обмеженням каденції тої самої особи на пості Президента до десяти років (два рази по п'ять, ст. 104). Можна мати сумніви, чи така система запевнить незалежність і безсторонність суддів, які мають бути відповідальними лише перед конституцією держави, без огляду на те, ким вони були призначені.

Президентові надається широкі повновласті номінувати голову і суддів Верховного Суду, голову правління Національного Банку, склад Центральної виборчої комісії, Ради оборони та інші структури держави (ст. 83 і 85), хоч рішення про призначення і звільнення залишається за законодатними палатами. Але без внеску президента сам парлямент діяти не має права. Натомість створення системи державної адміністрації на рівні областей, районів і міст — це виключна прероґатива Президента (ст. 118), який призначує голів відповідних рад на внесок Кабінету Міністрів.

На окрему увагу заслуговує факт, що, згідно зі ст. 107, Президентові належить виключне право призначати всенародні референдуми відносно змін та доповнень конституції. Таким чином, практично виключається в майбутньому можливість конституційних змін, які могли б бути не до вподоби Президентові. Натомість до компетенцій Національних Зборів належить проголошення референдуму на випадок зміни території України або її приєднання до міждержавних союзів.

У багатьох державах політичну стабільність забез-

(Закінчення на стор. 4)

Мирослав Прокоп

ВАЖКІ ДОРОГИ „МАРІЧКИ"

IV

Ставлення населення Полісся до підпільників було дуже приязне і тому підпільні клітини там втрималися найдовше. І перебування в бункрах там було коротше, ніж в Карпатах, тільки будувати бункри на Поліссі було важче з огляду на м'який ґрунт. Перебування в бункрах під час зимових місяців підпільники використовували для самоосвіти, або для навчання українознавства тих підпільників, які не мали завершеної середньої освіти, як було загалом в традиції ОУН ще у міжвоєнний період. У зимові місяці виготовлялися також праці підпільних авторів, які згодом поширювалися підпільними засобами, наприклад, періодичні журнали „Молодий революціонер" у 1948–49 рр. і „За волю нації", що виходив на Волині ще до часу приїзду туди Орлана у 1949 р., есеї, статті „Чи більшовики ведуть до комунізму", „Колоніяльна політика більшовиків на Україні", праця Василя Бея-Уласа „Перспективи розвитку національно-визвольної боротьби у східній Україні", праця Василя Кука-Лемеша „Колгоспне ярмо", широковідомі праці Полтави і Горнового. Автором окремих есеїв був також Орлан, який при тому редаґував збірники, що реєстрували факти боротьби, як, наприклад, в циклі „Підпільними стежками на Схід" та ін.

У споминах „Марічки" чимало місця присвячено також методам, які КҐБ вживав у боротьбі з підпіллям і населенням взагалі. Чи не найнебезпечніші провокації ворога — це творення фальшивих груп „підпільників" з метою масових репресій невинних громадян, тортури над зловленими і публічне знущання над вбитими, мовляв, для відстрашеня, а також малі вибухівки, що їх вкладали офіцери КҐБ в перехоплену в кур'єрів підпільну пошту і які розривали людину на куски та ранили оточення, використовування тих, хто не витримав тортур. Авторка згадує про двох провідних підпільників, які пішли на частинну співпрацю з КҐБ, але остаточно вирвалися з його рук, повернулися до підпілля, були реабілітовані і згодом загинули в боротьбі з ворогом. Але були також випадки зрадників, які служили каґебістам.

„Марічка" чимало розповідає про умови життя в підпільних бункрах під час зимових місяців, коли не можна вийти назовні, щоб не залишити слідів на снігу, коли людина місяцями не бачить сонця, коли часто бракує кисню, отже свіжого повітря для людей, так що гаснуть свічки чи нафтові лямпи, коли не вистачає харчів. Вона також детально ілюструє особисто пережиту ситуацію, коли каґебісти почали розкопувати бункер, в якому вона була разом з іншими, і коли тільки випадково вони не докопалися до отвору. В таких ситуаціях можна було пробувати рятуватися пробоєм крізь скорострільний вогонь каґебістів, що щастило дуже винятково, або самим кінчати зі собою. Тільки фізично і духово сильні одиниці виживали в таких умовах, як і під час весни, літа чи частини осени, коли треба було бути в постійних маршах лісами. Це, як згадано вище, умови життя в межових ситуаціях, і дослідження того періоду боротьби українського народу чекає ще свого дослідника, а переживання людей — талановитого письменника.

Коли закінчувалася зима і зникали сніги, Орлан та інші провідники відбували спільні наради, дармащо кількість їх меншала. У 1952 році Василь Кук, який після смерти Романа Шухевича-Чупринки в березні 1950 року перебрав обов'язки голови Генерального секретаріяту УГВР, голови Проводу ОУН і Головного командира УПА, призначив Орлана своїм заступником. Орлан був кооптований в склад УГВР ще у 1950 році. Але були це щораз важчі часи. Ще в листопаді 1950 року загинув член Проводу ОУН і УГВР Осип Дяків-Горновий, в грудні 1951 року — Петро Федун-Полтава, також член Проводу ОУН і кооптований член УГВР, а з ним Роман Кравчук-Максим, член Проводу ОУН і УГВР, у травні 1952 року — провідник Подільського краю Василь Бей-Улас. „Тепер із сотень залишилися вже й не десятки, тільки одиниці" (стор. 433), — пише Марія Савчин. Було ясно, що понад десятилітній етап організованої української визвольної боротьби підпільними і повстанськими засобами наближався до кінця.

Зрозуміло, що учасники того періоду боротьби народу не могли передбачити, як відносно швидко на ґрунті недавно минулого виникатимуть нові форми опору. У своїх прогнозах вони надіялися на майбутнє відродження народу, боролися за збереження його віри в самого себе. До них тільки інколи доходили вістки, що ті з них, хто вижив у концтаборах і засланнях, там же продовжував їхню боротьбу, ширив інформації про минуле серед різних народів СССР.

А в тім, по свіжих слідах організованого визвольного руху 1940-их — початку 1950-их років родилися вже при кінці 1950-их і на початку 1960-их років підсніжки нових форм опору і духового відродження народу: прийшли шістдесятники і перші ластівки самвидаву, спроби організованих форм дії як Український Національний Комітет і Український Національний Фронт, Українська Робітничо-Селянська Партія з ініціятиви Левка Лук'яненка, далі леґальний спротив, Українська Гельсінкська Група, згодом Спілка тощо. Безперечно, це були інші форми спротиву чи самооборони народу, але й вони родилися на традиціях організованої підпільної і збройної боротьби воєнних і післявоєнних років, на традиціях української національно-демократичної революції 1917 і пізніших років, як і загалом на спадщині усіх виявів і форм прагнень та зусиль українського народу володіти самим собою.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про конечність координації нашого життя

Сьогодні хочеться порушити питання не так особистої скоординованости життя кожного з нас, — хоча, думаю, що майже кожному певного узгодження конечно потрібно, — але на цей раз ідеться О-ЦІ про упорядкування нашої громадської ниви, яка знаходиться, безумовно, в повному хаосі, що стосується інформацій у справі черґування всіх імпрез, концертів, академій, театральних вистав та доповідей.

Тут треба б, за звичаєм старих людей, починати від стереотипного ствердження „колись, давнішими роками" і т. д. Але таки справді колись, і то ще не дуже давно, коли діяспорні українці в ЗСА жили сяк-так упорядкованим життям, панував і порядок у черґуванні імпрез, з'їздів чи традиційних „академій". Все це було чітко усталене, всі знали завчасу черговість і могли хоча б через наш щоденник отримати вичерпну інформацію, знати завчасу, коли, де і що відбувається, а громадські комітети в усіх більших осередках нашого поселення мали точний календар імпрез, розумно узгоджений з організаторами, щоб не входити собі в дорогу і не творити непотрібних колізій.

Але коли так раптово „вибухла Україна" і з гуком впала залізна завіса, то почали один за одним приїжджати до нас на ґастролі політики, науковці, хори, театри і, силою динамічних обставин, трохи підумерла тут наша сенсовна координована діяльність і цей незаперечний факт став оправданням. Однак невідомо, чому підупала координація всіх імпрез та подій, які тепер заскакують нас неприготованими і раз-у-раз вони сходяться в один час, не є заповіджені наперед, а немає ніякого громадського чинника, щоб їх реєстрував і групував. А всім добре відомо, що кількість діяспорних громадян, які були активними учасниками всіх культурних та політичних імпрез, меншає застрашаючо через природний процес, а молодше покоління не зацікавлене тим нашим, на їхню думку, мало атракційним політичним, культурним чи розваговим життям, в наслідок чого залі імпрез світять щораз більшою пусткою і наповнюють наших гостей з України розчаруванням, а організаторів із ЗСА — глибоким пригнобленням. А ще коли відбуваються дві імпрези одного і того самого дня, у висліді неузгодженого плянування обидві залі дишуть пусткою. Все це тому, що яскраво видно, як щораз меншає зацікавлення нового покоління культурним українським життям. Ще менше уваги воно приділяє політичним справам, а старшого громадянства, як вже ствердженo, обмаль. А все ж таки головна причина тепер лежить в тому, що немає ніякого чинника, який реєстрував би і упорядковував завчасу всі заплановані імпрези, їх координував та подавав до загального відома. Отже, багато, зокрема культурних імпрез, заскакують нас, коли вони стоять вже у нас „за дверима", часто їх не оголошують у пресі чи в інших доступних для нашої громади засобах масової інформації і дослівно повідомлення про них проходить лише з уст до уст. Тут також перешкодою для координації є те, що наші гості з України часто приїжджають несподівано, з уваги на труднощі з візами, квитками чи фондами на приїзд, а імпресаріо в українській спільноті — це невідоме явище, і кожний „сам собі пан", а через брак координації частіше буває, що „пропав". У висліді — пусті залі, пусті кишені і спустошення в душі, а при тому жалі до нашої спільноти в ЗСА. Ось тепер наближається місяць Шевченка, приїхали саме дві групи з України на ґастролі, сподіваються приїзду музичних лавреатів конкурсу, подорожує ансамбль Верьовки з чужими імпресаріо, а кожний, з ким розмовляю, нарікає на пересичення імпрез на найближчі тижні. Маленьким зразком був уже останній кінець тижня, коли в Ню Йорку відбувалися рівночасно дві дуже різні за темою імпрези і, розуміється, користь від них була мала.

Подібна ситуація існує в інших осередках і тому так хочеться кинути голосне питання: чи не існує можливість запровадити якийсь лад, тобто, „як колись", календар імпрез на цілі ЗСА, або принаймні на околицю Ню Йорку? З тихою надією, що ця „О-КА" не буде лише „киданням горохом до стіни", апелюю, щоб врешті ми всі разом щось вділяли і таки впровадили скоординовану координацію нашого громадського життя.

О-КА

Марія Макуха,*
Київ

Пес

Віками стоїш у людини на варті,
Життям ризикуєш. Чи ми того варті?
Ти непідкупний, простий і відвертий
І за господаря ладен ти вмерти.

Я тебе знаю вже сотні віків.
Пес, ти — достойний нащадок вовків.
Ще на багаття після вечері
Очі ти мружив у вогкій печері.

За нас же не гинь, краще будь ти обачний.
Чом ти так відданий? Ми ж бо невдячні.
Чесний, прямий, благородний твій погляд,
Йдеш крізь сторіччя з людиною поряд.

Віршем возвеличу тебе я ось так,
Любий мій пес, загадковий простак.

* 15-літня поетеса.

Вояки в Борщеві спілкуються з громадою

Поступово утверджуються в нашому побуті нові свята незалежної української держави. За традицією, 6-го грудня 1995 року військовики відзначили День Збройних Сил України. Що дуже важливе, ми святкували не лише у власному колі, радість з нами ділили мешканці Борщівщини.

Цього ж дня у клюбі військової частини відбулося урочисте засідання і концерт. Відкрив засідання полковник О. Скарков, командир частини. Вояків вітали голова Районної Ради та державної адміністрації І. Кузик, а також його заступники Я. Козій та В. Осадчук.

Від імені районної організації Конґресу Українських Націоналістів Є. Поважний вручив виконуватцям торжества чорно-білий телевізор, а також три передлати на газету „Шлях Перемоги".

Гостями частини були з великою програмою молодь і старші з осередку Союзу Українок Борщева — голова Серветник Любомира, а також Союз Українок району, голова — Кузьмич Марта та „Молода Просвіта" з села Гуштинки.

Розпочали союзянки свою програму з історії українського війська, читали чудові вірші і пісні українських письменників.

Членки Союзу Українок з вояками Борщева. Перший зліва — автор допису капітан В. Косар

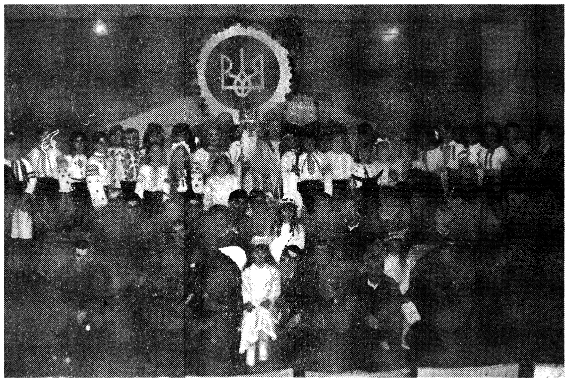
Традиційне українське свято Миколая-Чудотворця припало до душі нашим воякам і офіцерам. А помагають нам у цьому національно-демократичні організації Борщівщини, одна із них — це Союз Українок.

Члени Союзу Українок і аматори Мушкатівського Будинку Культури поставили виставу про свято Миколая-Чудотворця. Чимало з наших вояків вперше побачили отця Миколая. Незабутнє враження на нас справили релігійні пісні, зустріч з ангелами і кумедними чортиками.

Після цього свята показували нам свою програму учні та вчителі Іванківської школи, які ознайомили нас з давніми прекрасними традиціями свята Андрія. Гарні дівчата запрошували наших вояків до безпосередньої участи в цьому жартівливому дійстві, пригощали варениками, ворожили майбутнє.

Кожне велике свято — Шевченківські дні, Б. Хмельницького — я стараюся проводити з організаціями Союзу Українок, які не відмовляються і роблять все для того, щоб наші вояки знали все про Україну — історію, традиції, релігійні свята і т. д.

Ред.: Цей опис подав капітан Українських Збройних Сил, який у військовій частині у Борщеві відповідає за виховні справи. Він дуже просить про виховно-освітні матеріяли (книжки про історію, традиції, звичаї України, також журнали і інші книжки). Його адреса: Україна 283650, Тернопільська обл., м. Борщів, вул. Шухевича 41/12, Косар Володимир.

Вояки і молодь вітають св. Миколая.

ЗГІДНО З ТВЕРДЖЕННЯМИ місцевих властей, наркоманство вже починає пробивати собі дорогу до малих містечок центральних стейтів країни, де з нормальних корисних громадян несподівано творить незбалянсованих психічно злочинців, які неспроможні відповідати за свої вчинки. Зокрема загрожуючим наркотиком виявляється метамфетаміна та її побічні впливи параної — психічної хвороби, що характеризується стійким маренням без галюцинацій, а також нестямно запальною поведінкою.

В ІТАЛІЇ, у спеціяльній клініці поблизу Міляну, розпочато випробування нової методи лікування від наркоманії. Її автором є еспанський психіятр Хуан Хозе Леґарда. З 3,500 хворих, яких він дотепер лікував, застосовуючи свою методу, 70 відсотків зовсім позбулися залежности від наркотиків. Лікування відбувається під дією знеболюючих засобів. Хворий дістає суміш медикаментів, яка протягом 24 годин звільняє організм наркомана від отрути. Знеболюючі застрики дозволяють уникнути болю, в інших випадках спричиненого утриманням від наркотиків. Після цього пацієнт шість місяців приймає препарат „нальтрексон", який заблоковує місця назбирування героїни у мозку.

О. Мороз...

(Закінчення зі стор. 1)

за, має стати „припинення розвитку кризи в суспільстві та протидія наступові антисоціялістичних сил на соціяльні здобутки трудівників і збереження продуктивних сил країни від руйнації". „Принципово новою орієнтацією стратегії СПУ є поширення соціяльної бази партії і формування широкої коаліції проґресивних демократичних і патріотичних сил, — сказав голова СПУ.

Щодо нової конституції, то О. Мороз не виступив проти її затвердження всенародним референдумом, але після прийняття Верховною Радою. Соціялістична фракція, за його словами, готова розглядати й інші варіянти прийняття основного закону.

Представники Київської, Сумської та інших обласних організацій СПУ запропонували створити тіньовий Кабінет Міністрів.

В ухваленій резолюції керівникам партійних організацій доручено невідкладно розпочати дії, спрямовані на створення такого бльоку чи коаліції, який став би широкою опозицією президентському курсові реформ. О. Мороз закликав провести консультації з іншими партіями лівого спрямування і подбати, щоб соціялісти стали в цьому процесі консолідуючою силою.

По закінченні з'їзду, на пресовій конференції О. Мороз Відповів на запитання журналістів, зокрема, щодо можливої реакції Президента Л. Кучми на проголошення СПУ опозиції нинішньому курсові реформ. „Я дію абсолютно відверто і хочу, щоб Президент мав успіхи у здійсненні свого курсу, відчутні кожній людині. Але якщо таких успіхів немає, то і він має робити для себе висновки, і закономірною є поява опозиції", — сказав лідер соціялістів.

Депутат Верховної Ради Володимир Марченко назвав становище О. Мороза „подвійним стандартом ставлення до партійних документів" і повідомив, що він і Наталя Вітренко вирішили створити Проґресивну Соціялістичну Партію України (ПСПУ), метою якої буде „недопущення дискредитації соціялістичної ідеї". Водночас вони не будуть домагатися резиґнації О. Мороза з посту голови Верховної Ради України.

Радослав...

(Закінчення зі стор. 1)

кож у Відні та Ґрацу, а останньо в листопаді побачили її в Туреччині.

Ось так в коротких відвідинах у редакції „Свободи" наш відомий архітект подав нам перегляд своєї діяльности в останньому році, а ми з приємністю передаємо його до відома наших читачів.

Проф. Р. Жук — це людина, якою може гордитися українська спільнота перш за все за його вклад в культуру нашої діяспори, якої він, хоча серцем в Україні, але таки є нерозривною частиною.

Л. Кучма...

(Закінчення зі стор. 1)

Президент Л. Кучма не має наміру виступати із заявами з цього приводу, однак не заперечує, щоб групи і фракції дали оцінку діям голови парляменту. І. Юхновський також повідомив, що у Верховній Раді почалася перебудова політичних сил, про що свідчить утворення нової групи ліберального спрямування „За соціяльно-ринковий вибір". З огляду на це важко передбачити розвиток подій у парляменті.

Тим часом, Президент Кучма знову наклав вето на закон про особливості приватизації майна в агропромисловому комплексі, прийнятий Верховною Радою 30-го січня цього року. В Адміністрації Президента повідомили, що з юридичної точки зору закон порушує права значної частини громади, передбачені статтею з закону про приватизацію. Цей закон передбачає безплатну передачу товаровиробникам 51 відсотка акцій сільсько-господарських підприємств, які приватизуються.

У коментарі до вето відзначається, що парлямент не врахував зауважень Президента про порушення порядку додаткового випуску акцій господарськими товариствами та їх прав самостійно вирішувати це питання згідно зі статтями 16, 38 і 41 закону про господарські товариства і ст. 7 закону про цінні папери. Отже, на думку представника Адміністрації Президента Віталія Крюкова, закон „практично запроваджує реприватизацію", що може привести до загальмування приватизаційного процесу і викликати недовір'я з боку інвесторів до українського законодавства.

Наклавши вето, Президент запропонував Верховній Раді створити спільну з Урядом групу для удосконалення закону про особливості приватизації майна в агропромисловому комплексі.

У П'ЯТУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

бл. п.

ІРЕНИ ІВАННИ МЕЛЬНИК
з дому ГРОМЯК

буде відправлена

СВЯТА ЛІТУРГІЯ

в катедрі св. о. Миколая у Чикаґо, Ілл.
5-го березня 1996 р. о год. 8:00 ранку.

В пам'ять покійної складаємо $ 300 долярів для дітей Чорнобиля (Children Of Chornobyl Canadian Fund).

При цій сумній нагоді висловлюємо щиру подяку товаришкам з Академії св. Василія Великого, які в пам'ять покійної уфундували ікону св. Ірини в каплиці Академії св. Василія Великого у Філядельфії (Факс Чейс), Па.

Приятелів і знайомих просимо помолитися за душу покійної.

муж — АНДРІЙ
син — АНДРІЙКО
мама — МАРІЯ ГРОМЯК

У глибокому смутку повідомляємо родину і знайомих, що відійшов у вічність на 83-му році життя в Лянсдейл, Па.

бл. п.

ДМИТРО ПАВЛИШ

нар. в Любичах Княжих, Рава Руська,
член Т-ва Лісників і УНС

ВІДВІДИНИ відбудуться 25-го лютого у похоронному заведенні Насевича.

ЗАУПОКІЙНА св. Літургія в понеділок 26-го лютого в катедрі Непорочного Зачаття, а відтак на цвинтар св. Марії у Факс Чейсі, Па.

Горем прибиті:

донька — ОКСАНА ТУЛЛІ з чоловіком ПЕТРОМ

З великим жалем повідомляємо пластове братство, приятелів і цілу українську громаду, що дня 14-го лютого 1996 року відійшов на Вічну Ватру

бл. п.
сен. довір'я

РОМАН МИЦИК
Архд. „Бицьо"

Лицар Орденів „Чортополоха" і Вічного Вогню, уроджений 9-го квітня 1910 року в Синевідську Вижнім, бойовик УВО, член ОУН, політичний в'язень, кооператор, громадський діяч, президент Федеральної Кредитової Спілки „Самопоміч" в Чикаґо, Ілл., довголітній член Пласту і куреня УПС „Лісові Чорти".

ПОХОРОН відбувся 17-го лютого 1996 р. на цвинтарі св. о. Миколая в Чикаґо, Ілл.

Горем опечаленим: синові, дочці, внукам, правнукам і всій родині складаємо наші щирі співчуття.

3-ій КУРІНЬ УПС І УСП „ЛІСОВІ ЧОРТИ"

З невимовним болем повідомляємо родину, приятелів та знайомих, що в п'ятницю, 23-го лютого 1996 р. після довгої та тяжкої недуги, відійшов у вічність наш найдорожчий МУЖ, БАТЬКО І БРАТ

СЛ. П.

ІВАН ПАВЛО БРИКОВИЧ

нар. 16-го березня 1935 р. в Копиченцях, Галичина.

Залишив у глибокому смутку:

дружину — ДЗВІНКУ з дітьми ХРИСТЕЮ і МАРКОМ
сестру — КАТРЮ ЧЕРВОНЯК з мужем ЯРОСЛАВОМ і дітьми ОЛЕНКОЮ і ПАВЛОМ з дружиною МАРУСЕЮ
шваґрову — ХРИСТЮ ДИЯКУНЧАК з мужем ІГОРЕМ та дітьми КСЕНЕЮ та ЮРІЄМ
тестя — ВОЛОДИМИРА БАРАГУРУ
родини — БРИКОВИЧІВ
— ГОРНЯТКЕВИЧІВ
— ХУХРІВ

Виступ науковця з Києва у Пармі

Заходами УЗО Великого Клівленду відбулася 11-го лютого ц.р. в залі Святопокровського Центру в Пармі, лекція на тему: „ Система аграрної освіти та науки в Україні на етапі переходу до ринкової економіки і стан економіки та сільського господарства в Україні“, який виголосив науковець, ректор Національного Аграрного Університету з Києва д-р Дмитро Мельничук.

Вечір відкрив мґр Василь Ліщинецький, голова УЗО. Він привітав прелеґента, гостей в його товаристві Степана Двояка та Любу Цегельську і слухачів. Прелеґент має диплом ветеринарного лікаря, а також є доктором біологічних наук. Працював і займав вищі позиції в сільсько-господарській та біохемічній галузях. У 1984 році стає ректором Національного Аграрного Університету. Є членом-кореспондентом Національної Академії Наук України і Президентом Українського Біохемічного Т-ва та академіком Української Академії Аграрних Наук України. Опублікував майже 200 наукових праць та є автором 10 авторських свідоцтв і патентів. Підготував чотирьох докторів та 13 кандидатів наук. Д-р вже перебуває довший час за кордоном і в ЗСА встиг нав'язати успішні контакти з кількома визначними університетами у справі виміни наукових осягів та самих студентів. Прелеґент вже восьмий раз відвідує ЗСА. Роз'їжджав по різних країнах Европи.

Україна все ще переживає економічну кризу. Українці, гноблені та дискриміновані московською тиранією, не мали змоги викресати зі себе відповідних політологів, соціологів, дипломатів та експертів в різних ділянках національної господарки. Були залежні від наказів з Москви. Комуністи-партократи роблять великі труднощі в переході до приватизації. Треба вірити, що інфляція з часом устабілізується і тоді можна сподіватися в обігу нової валюти — гривні.

Також є труднощі в експорті продуктів з України на міжнародний ринок. Тяж-ко протистояти конкуренції більше розвинених держав. Перехід на вільний ринок також дуже скомплікований, бо мусить бути проведена певна специфікація відносно того, кому скільки і якої якости землі виділяти. Також в якій ціні і чи на власність, чи в аренду? Пересічно треба числити 3,000 дол. за гектар землі. Спочатку думано ділити землю на „пайки“ по 50 гектарів, але опісля це показалося забагато і зменшено до двох гектарів. Біржеві показники в Україні є ще дуже відсталими і незрозумілими.

Прелеґент підкреслив, що „Росія тримає нас цупко в лещатах щодо імпорту енергоносіїв в Україну. Ціни, які нам оферують набагато вищі, як загальноринкові. Тим часом ціни на аграрні продукти, які переважно продукує і експортує Україна дуже низькі, з огляду на конкуренцію інших держав. Наприклад, Англія експортує масло, яйця і т.д. за набагато нижчими цінами, ніж Україна. Тому експорт аграрних продуктів з України дуже утруднюється. Ці продукти мусять бути високоякісні, конкурентноспроможні. Та водночас саме це й є похвалою для нас: такі країни як Англія, Німеччина побоюються майбутньої конкуренції продуктів з України. Україна має колосальний господарський потенціял, тільки бракує вмілого керівництва, щоб той потенціял продуктивно використати.

Так само і людський потенціял є в Україні дуже показним. Наша молодь на міжнародних наукових форумах здобуває перші місця та нагороди. Недавно були такі змагання в ділянці математики та інших точних наук.

Національний Аграрний Університет охоплює десятки тисяч студентів та сотні професорів, науковців і експертів. Цей університет розташований на понад 100-акровій території, на якій досліджують різні аграрні культури, як також бджільництво, лісництво та аграрну ветеринарію.

Прелеґент закінчив своє цікаве слово наскрізь оптимістичною ноткою, що Україна встоїться і з часом зуміє побороти всі труднощі та вибитися на п'єдестал передових народів світу.

По рефераті вив'язалася цікава дискусія, на ряд запитів прелеґент логічно та задовільно відповідав. Опісля Степан Двояк з Веніс, Фльорида, який тісно співпрацює з прелеґентом, подав слухачам практичний спосіб творення фондів, навіть при наших кредитівках, для фінансування виміни студентів з України до ЗСА і навпаки. Навіть 750 дол. вистачає на річну науку для студента в університеті в Україні, чи на фінансування його подорожі до ЗСА. Степан Двояк працює з рамени Університету Перду і там завдяки його зусиллям створився фонд допомоги виміні студентів. Також подібні успіхи він мав і в Айові, Луїзіяні, Іллинойсі, Ню Йорку, у співпраці з нашими громадами. Люба Цегельська, присутня на залі, є науковою силою і працює в різних університетах, останньо в університеті Кейз Вестерн в Клівленді, і була б посередником між громадою Великого Клівленду з тим науковим інститутом. За це шляхетне і конструктивне діло варто взятися.

Д-р Володимир Боднр

Симфонічна оркестра Одеської фільгармонії виступить у Торонто

Коли група торонтонців довідалася, що Державна симфонічна оркестра Одеської фільгармонії у квітні 1996 року прибуває з концертом до ЗСА для відзначення 10-ої річниці чорнобильської трагедії, вона вирішила постаратися влаштувати один такий концерт у Торонто, Канада.

За ініціятивою енерґійної громадської діячки, співредактора журналу „Молода Україна” Валентини Родак, під її проводом, створився ініціятивний комітет для цієї справи, який його учасники назвали Канадськими Приятелями Одеської фільгармонії. На другому його засіданні додалося до нього ще кілька членів і він перетворився в діловий комітет. Як водиться, створився і почесний комітет — для моральної підтримки ділового, на чолі з нашими ієрархами.

І от, у наслідок старань цього ділового комітету, під патронатом Конґресу Українців Канади, 21-го квітня в торонтонській престижевій концертовій залі Мессі Голл відбудеться концерт вищезгаданої оркестри.

Важливість улаштування такого концерту Канадські Приятелі Одеської фільгармонії вбачають у тому, що ця оркестра — одна з кращих в Україні; в репертуарі своїх концертів оркестра, поруч із світовими музичними клясиками, виконує твори українських композиторів, завдяки чому популяризує українську музику в світі. Крім того, ця оркестра активно проводить добродійну діяльність на користь шпиталів, де лікуються діти, що постраждали від чорнобильської катастрофи. Такі концерти відбулися в Одесі, Києві, Відні та інших містах. Лише з віденського виступу оркестра передала одеським лікарням 20,000 дол.

До Торонто прибуде 110 музикантів. Від 1991 року оркестрою дириґує американець Гобарт Ерл. За час дириґування цього молодого талановитого дириґента оркестра здобула багато успіхів не тільки в Україні, але й у Европі — Австрії, Німеччині, Англії, як теж в Австралії. Це була перша симфонічна оркестра з України, що виступала (в 1993 році) в Ню Йорку в Карнеґі Голл.

У 1993 році оркестра стала називатися „державною”. Це — єдина симфонічна оркестра в Україні, поза київською, що удостоїлася цієї чести, а 1994 року Уряд України присвоїв дириґентові звання Заслуженого артиста України.

Під час свого концертового турне по ЗСА, для оркестри запланований виступ у будинку Організації Об'єднаних Націй.

Увесь чистий прибуток з виступу оркестри в Торонто буде переданий шпиталям, у яких лікуються діти, що постраждали від чорнобильської катастрофи.

Канадські Приятелі Одеської фільгармонії закликають українців прийти на концерт — і для свого власного задоволення: послухати артистів-музикантів високої кляси, і для того, щоб підтримати оркестру, яка несе по світі про всіх нас добру славу.

Квитки на концерт у Торонто можна набувати в касі Roy Thomson, можна замовити і телефоном, число (416) 872-4255. А також в українських книгарнях „Арка” та в Канадських Приятелів Одеської фільгармонії.

Світлана Кузьменко

ЦИТУЮЧИ ШИРОКИЙ РОЗГОЛОС у засобах масової інформації, що пересяклий емоційністю і результаті не дав би можливости обидвом підсудним, оскарженим у вчиненні вибуху Федерального будинку в Оклагома Сити отримати справедливе застосування судового процесу, суддя Ричард Меч дозволив на перенесення судової розправи до іншого стейту. Оскарженими є Тимоті МекВей і Террі Ніколс, які спричинили згаданим вибухом 19-го квітня 1995 року смерть 168 осіб, з яких багато це діти. Їхні адвокати- оборонці домагалися постійно перенесення розправи поза межі стейту, на що отримали згоду головного судді Федерального окружного суду стейту Кольорадо, куди й перенесено розправу до міста Денвер. Дати розправи ще не подано.

ГЕНЕРАЛ ГУССЕЙН Камель аль-Маджід і його брат, полковник Саддам Камель, разом зі своїми дружинами, дочками іракського президента Саддама Гуссейна, вернулися до Іраку. Як відомо, у серпні минулого року вони втекли з Іраку, щоб об'єднатися зі закордонними іракськими дисидентами і почати рух за повалення влади С. Гуссейна. Експерти вважають, що повернення зятів посилить становище С. Гуссейна на теперішніх переговорах Іраку з Радою безпеки ООН. Ірак домагається дозволу на продаж певної кількости своєї нафти, щоб за одержані гроші закупити необхідні харчі і медикаменти, яких, через кількарічні санкції ООН, в країні дуже бракує. Повернення братів Камелів спостерігачі пов'язують також з призначеними на 24-го березня парляментарними виборами, з допомогою яких багдадський режим хоче задемонструвати перед світом „демократичні зміни“ в Іраку. Рішення повернутися брати Камелі прийняли після того, як закордонні опозиційні іракські групи відмовилися співпрацювати з ними.

Складний...

(Закінчення зі стор. 2)

печують, крім писаної конституції, також традиційні демократичні звичаї. При відсутності таких традицій дуже важко досягти в новій конституції балансу прав і обов'язків всіх структур державної влади. В ряді випадків положення конституційного проєкту викликають застереження, при чому не лише зі сторони прихильників лівого крила Верховної Ради. Цей факт вказує, що великого ентузіязму для затвердження проєкту народним референдумом сподіватися не можна.

ПОДІЇ

В НЮ ЙОРКУ ВІДБУДЕТЬСЯ ПРЕМ'ЄРА ТВОРУ В. БАЛЕЯ

Ню Йорк. — Тут у понеділок, 18-го березня, у Вейл Рісайтл Голл при Кар-неґі Голл відбудеться пре-м'єра камерного твору Вір-ка Балея “Dreamtime” у виконанні ансамблю “California E.A.R.”. Початок о год. 8-ій вечора. У справі квитків слід телефонувати до каси Карнеґі (212) 247-7800.

ВИСТАВА ТЕАТРУ ІМ. Л. КУРБАСА В ІРВІНҐТОНІ

Ірвінґтон, Н. Дж. — Комітет Допомоги Україні Північного Ню Джерзі (Приятелі Руху) влаштовує виставу Молодечого Театру ім. Леся Курбаса за творами Лесі Українки. Вистава відбудеться у неділю, 3-го березня, в залі Українського Народного Дому, 140 Проспект аве. в Ірвінґтоні, Н. Дж. Початок о год. 3-ій після полудня. Після вистави відбудеться зустріч з акторами.

ВИСТУП УЧНІВ УМІА В НЮАРКУ

Нюарк, Н. Дж. — Місцевий Український Музичний Інститут влаштовує піврічний виступ учнів, який відбудеться у неділю, 25-го лютого, о год. 5-ій після полудня в залі УНДому, 140 Проспект аве. в Ірвінґтоні, Н. Дж. Виступлять учні кляс фортепіяну Д. Каранович, Т. Богданської, Т. Булат, М. Мацькевич, Т. Темницької, З. Гельбіґ, кляси скрипки Р. Венке та сольоспіву Т. Гринишин.

ЗБОРИ ЧЛЕНІВ УНДОМУ У ТРЕНТОНІ

Трентон, Н. Дж. — Управа місцевого Українського Народного Дому повідомляє, що Загальні річні збори членів УНДому відбудуться у неділю, 3-го березня, у власному приміщенні, 477 Джеремая аве. Початок о год. 2-ій після полудня. Присутність членів обов'язкова.

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па.

повідомляє, що

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

— відбудуться —

в неділю, 3-го березня 1996 р., год. 2-га по пол. в приміщенні ЗУАДК-у

1206 Cottman Avenue, Philadelphia, PA 19111

У загальних зборах зобов'язані взяти участь з рішаючим правом голосу: Члени Управи Окружного Комітету, Конвенційні Делегати, та по два делегати наступних Відділів:

10, 32, 45, 62, 83, 95, 116, 128, 153, 154, 156,162, 163, 173, 216, 231, 237, 239, 245, 247, 248, 261, 268, 321, 331, 339, 347, 352, 362, 378, 383, 397, 422, 430,479.

Гостей, Членів Українського Народного Союзу радо вітаємо.

У нарадах візьмуть участь:

Уляна Дячук, предсідник УНС
Стефан Гавриш, контролер УНС
Василь Пастушок, контролер УНС
д-р **Богдан Гнатюк**, почесний член Головного Уряду УНС

За УПРАВУ ОКРУГИ:

Стефан Гавриш, голова
Микола Пришляк, секретар Василь Євтушенко, касир
д-р Богдан Гнатюк, почесний голова

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу ДІТРОЙТ, Миш.

повідомляє, що

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

відбудуться

в неділю, 3-го березня 1996 р. о год. 2-ій по пол. в Домівці С.У.А.

27040 Ryan Road, Warren, Michigan

У загальних зборах зобов'язані взяти участь, з рішаючим правом голосу: Члени Управи Окружного Комітету, Конвенційні Делегати, та по два делегати наступних Відділів:

20, 82, 94, 146, 165, 167, 174, 175, 183, 235, 292, 302, 303, 309, 341

Гостей, Членів Українського Народного Союзу радо вітаємо.

У нарадах візьмуть участь:

Марта Лиско, секретар УНС
д-р **Олександер Серафин**, радний УНС
Роман Куропась, радний УНС

ЗА УПРАВУ ОКРУГИ:

Д-р Олександер Серафин, голова
Роман Лазарчук, секретар
Ярослав Базюк, касир

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу ПЕРТ АМБОЙ, Н. Дж.

повідомляє, що

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

відбудуться

в суботу, 2-го березня 1996 р., о год. 2-ій по пол. в залі церкви св. Михаїла

South 3rd Avenue, Manville, N.J.

У загальних зборах зобов'язані взяти участь, з рішаючим правом голосу: Члени Управи Окружного Комітету, Конвенційні Делегати, та по два делегати наступних Відділів:

26, 155, 168, 209, 269, 312, 332, 349, 353, 372

Гостей, Членів Українського Народного Союзу радо вітаємо:

У нарадах візьме участь:

ОЛЕКСАНДЕР Ю. БЛАГІТКА, касир УНС

За УПРАВУ ОКРУГИ:

Михайло Захарко, голова
Софія Лонишин, секретар Іван Бабин, касир

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ 10-го БЕРЕЗНЯ 1996 р.

Чикаго, Ілл. Річні загальні збори 221-го Відділу Т-ва „Св. Стефана“ відбудуться о год. 12-ій вполудне у церковній залі св. о. Миколая. Проситься членів прибути на збори. — Управа Відділу.

ГРОМАДСЬКІ ІМПРЕЗИ

Редакційні вістки про громадські імпрези будуть поміщені у „Свободі“ **тільки після появи платних оголошень** у щоденнику або „Українському Тижневику“.

Редакція „Свободи“

ШАНОВНІ ЧИТАЧІ!

Відгукаючися на заклик Екзекутивного Комітету УНСоюзу про зложення пожертви на видавничий фонд „Свободи“ на покриття підвишки за поштову пересилку газети, ви можете свої пожертви складати у вашого секретаря відділу, або посилати прямо до адміністрації „Свободи“ на адресу:

30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07302